

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 9Co/71/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5619200486
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Turza
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2020:5619200486.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Turzu a členov senátu JUDr. Jána Burika a JUDr. Ladislava Mejstríka, v právnej veci žalobcu: Z. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. XXXX/XX, G. U., zastúpený advokátkou JUDr. Zuzana Medvecká, so sídlom Garbiarska 695, Liptovský Mikuláš, IČO: 51 838 745, proti žalovanému: KOMUNÁLNA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefánikova 17, Bratislava, IČO: 31 595 545, zastúpený advokátom JUDr. Felix Neupauer, so sídlom Dvořákovo nábrežie 8/A, Bratislava, IČO: 37 928 422, o zaplatenie 30.000,00 Eur s príslušenstvom, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č.k. 4C/6/2019-77 zo dňa 03.03.2020, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalobcovi **p r i z n á v a** nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť 25.000,00 Eur s úrokom z omeškania 5 % ročne zo sumy 25.000,00 Eur od 16.12.2019 do zaplatenia, a teda splniť dlh žalobcu v uvedenej sume pozostávajúcej zo sumy náhrady nemajetkovej ujmy priznanej Ing. L. X. v sume 10.000,00 Eur, K. X. v sume 10.000,00 Eur a V. X. v sume 5.000,00 Eur v súdnom konaní vedenom na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp.zn. 4C/46/2017, poskytnutím plnenia Ing. L. X. v sume 10.000,00 Eur, K. X. v sume 10.000,00 Eur a V. X. v sume 5.000,00 Eur, z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla ŠPZ: LM230AZ, uzatvoreného medzi žalobcom a žalovaným, č. poistnej zmluvy: XXXXXXXXXXXX/1079072251, na ktoré je žalobca zaviazaný rozsudkom v konaní vedenom na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp.zn. 4C/46/2017, pričom vo zvyšnej časti žalobu zamietol a žalobcovi proti žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 2/3-iny. Vykonaným dokazovaním mal preukázané, že trestným rozkazom Okresného súdu Liptovský Mikuláš č.k. 2T/100/2015-233 z 31.03.2016 bol žalobca uznaný vinným, že 24.02.2015 o 21.00 hod. ako vodič viedol osobné motorové vozidlo vyššou rýchlosťou ako je povolená v obci a pri prejazde pravotočivej zákruty v dôsledku neprimeranej rýchlosti 115 km/hod. v tolerancii +/- 5 % nezvládol vedenie vozidla a prešiel mimo cestu vľavo, kde ľavou stranou vozidla narazil do stĺpu verejného osvetlenia, pričom nepripútaný spolujazdec vo vozidle I. X. bol vymrštený mimo vozidla cez pravé predné okno a utrpel tak viaceré zranenia, ktoré viedli k zlyhaniu riadiacej a regulačnej centrálnej nervovej sústavy a k smrti poškodeného, teda inému z nedbanlivosti spôsobil smrť, čím spáchal závažnejším spôsobom prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, 2 písm. a/ Trestného zákona, za čo bol odsúdený na trest odňatia slobody, ktorý mu bol podmienenčne odložený a zároveň mu bol uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá s tým, že súd poškodeného - Ing. L. X. s nárokom na náhradu škody odkázal na občianske súdne konanie. Ďalej bolo preukázané, že rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš č.k. 4C/46/2017-148 z 20.09.2018 v spojení s rozsudkom Krajského súdu

Žilina č.k. 9Co/23/2019-221 z 26.09.2019 súd zaviazal žalovaného 1/ (v tomto konaní žalobcu) zaplatiť pozostalým po nebohom poškodenom I.. X. - Ing. L. X. 10.000,00 Eur, K. X. 10.000,00 Eur a V. X. 5.000,00 Eur a žalobu voči žalovanému 2/ (v tomto konaní žalovanému) zamietol, nakoľko žaloba voči žalovanému 2/ bola podaná po uplynutí premlčacej doby. V konaní sa poškodení (pozostali po nebohom I.. X.) domáhali náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, a to voči škodcovi a zároveň si podľa § 15 z. č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len „ZoPZP“) uplatnili nárok na náhradu škody priamo voči poisťovateľovi škodcu. Pretože sa jednalo o nároky z titulu náhrady škody, samotný ZoPZP v súvislosti s premlčaním nárok na náhradu škody proti poisťovateľovi uvádza, že na premlčanie nároku na náhradu škody proti poisťovateľovi platí rovnaká úprava ako na premlčanie nároku proti osobe, ktorá škodu spôsobila. Z tohto dôvodu preto vzhľadom na poisťovateľom vznesenú námietku premlčania nárok poškodených na náhradu škody proti poisťovateľovi škodcu pre uplynutie premlčacej doby zamietol. Podanou žalobou sa žalobca ako poistený domáha voči poisťovateľovi vyplatenia poistného plnenia poškodeným za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, pretože ku škodovej udalosti, pri ktorej táto škoda vznikla a za ktorú poistený zodpovedá, došlo v čase trvania poistenia, keďže mal preukázané a medzi stranami sporu nebolo sporné, že motorové vozidlo zn. Kia Cerato, EVČ: LM 230AZ, ktorým došlo ku vzniku poistnej udalosti, bolo povinne zmluvne poistené u žalovaného na základe Poistnej zmluvy pre poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zo 16.06.2014, na ktoré plnenie bol poistený zaviazaný rozsudkom okresného súdu v spojení s rozsudkom krajského súdu spolu vo výške 25.000,00 Eur. V tomto súdnom konaní ide o uplatnenie si nároku na náhradu poistného plnenia titulom zodpovednosti za škodu, nie nárok na náhradu škody, ako sa mylne domnieva žalovaný. V konaní zostala sporná otázka premlčania nároku poisteného (žalobcu) na vyplatenie poistného plnenia podľa ust. § 4 ods. 2, 4 ZoPZP, keď zo strany žalovaného neboli tvrdené ani preukázané žiadne dôvody uvádzané v ust. § 5 ods. 1, ktoré by zbavovali poisťovateľa hradiť za poisteného škodu. Predmetom tohto súdneho konania bolo uplatnenie si nároku na vyplatenie poistného plnenia poisťovníkou za poistného, nie nárok na náhradu škody (pričom pojem škoda pri extenzívnom výklade zahŕňa aj náhradu nemajetkovej ujmy pozostalým osobám), ktorú si voči škodcovi v konaní vedenom na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp.zn. 4C/46/2017 uplatnili poškodení. Preto sa nestotožnil s obranou žalovaného ohľadom počítania premlčacej doby ako pri náhrade škody (kombinovaná, subjektívna, objektívna lehota), pretože v danom prípade je potrebné aplikovať ust. § 104 OZ, pričom začiatok plynutia premlčacej doby začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia súdu, ktorým bol poistený zaviazaný zaplatiť pozostalým náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Žaloba na súd bola podaná 18.02.2019, konanie vo veci vedenej na okresnom súde pod sp.zn. 4C/46/2017 bolo právoplatne skončené 26.11.2019, nárok žalobcu tak premlčaný nie je a žaloba bola podaná včas. Ak by aj súd pripustil výklad, že začiatok plynutia premlčacej doby začína plynúť od škodovej udalosti (v súdnom prípade ku dňu, kedy došlo k usmrtieniu nebohého I.a X.), žaloba poisteného voči poisťovni bola podaná v zákonom stanovenej lehote (tri roky + jeden rok). Výška poistného plnenia medzi stranami sporu nebola sporná a súd ju mal za preukázanú z vyššie uvedeného konania, v ktorom súd právoplatne zaviazal poisteného zaplatiť poškodeným spolu 25.000,00 Eur. Preto pokiaľ sa podanou žalobou žalobca domáhal zaplataenia vyššej sumy (30.000,00 Eur), súd v tejto časti žalobu ako nedôvodnú zamietol. Z dokladov založených v spise mal preukázané, že žalobca prostredníctvom právneho zástupcu vyzval žalovaného na úhradu poistného plnenia listom zo dňa 28.11.2011, doručeného poisťovateľovi 03.12.2019 v lehote do 15.12.2019. Preto mal za to, že žalovaný sa do omeškania s plnením svojho finančného záväzku dostal odo dňa nasledujúceho, t.j. od 16.12.2019, a preto pokiaľ sa podanou žalobou žalobca domáhal zaplataenia úroku z omeškania od skoršieho dátumu (od 04.02.2019), aj v tejto časti žalobu ako nedôvodnú zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 2 CSP tak, že priznal žalobcovi, ktorý mal prevažný úspech vo veci (5/6-ín) náhradu trov konania v časti, v ktorej neúspech prevyšoval úspech žalovaného (1/6-ina), rozdiel predstavuje 2/3-iny.

2. Proti uvedenému rozsudku, okrem výroku II., podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný z dôvodov uvedených v ust. § 365 ods. 1 písm. d/, h/ CSP a žiadal ho zmeniť tak, že žaloba bude v celom rozsahu zamietnutá. Poukázal na to, že v konaní 4C/46/2017 bola voči nemu ako poisťovateľovi vozidla, ktorým bola spôsobená nehoda, žaloba z dôvodu premlčania zamietnutá, a to rozsudkom krajského súdu č.k. 9Co/23/2019-221 z 26.09.2019. Mal za to, že pokiaľ sa nároky na náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých na účely ZoPZP považujú za užšiu kategóriu škody (na zdraví), nie je žiaden legitímny dôvod na to, aby sa aj tento nárok ako škoda nepremičiaval, t.j. v dvojročnej subjektívnej premlčacej dobe, ako to predpokladá aj sám zákon v § 15 ods. 2. Nemajetková ujma pre účely plnenia podľa ZoPZP sa považuje za škodu, a teda sa premlčuje podľa § 106 ods. 1 OZ v dvojročnej premlčacej

dobe. Pokiaľ sám žalobca svoj nárok požaduje z titulu poistného plnenia, mal potom za to, že takýto nárok je premlčaný. Podľa § 104 OZ pri právach na plnenie z poistenia začína plynúť premlčacia doba rok po poistnej udalosti. V danom prípade podľa jeho názoru nie je sporné, že poistnou udalosťou, s ktorou je splnená jeho teoretická povinnosť plniť (či už priamo poškodeným, alebo v prípade dobrovoľnej úhrady zo strany žalobcu ako zodpovednostného subjektu, žalobcovi), je výlučne dopravná nehoda. V prípade práv na plnenie z poistenia je začiatok plynutia premlčacej doby stanovený špecificky, a to rok po poistnej udalosti. Začiatok plynutia premlčacej doby je teda určený objektívne a jej celková dĺžka je stanovená na tri roky (1 + 2) po poistnej udalosti, a to bez ohľadu na to, kedy došlo k vzniku nároku. K dopravnej nehode došlo 24.02.2015, prípadného plnenia z poistnej zmluvy sa žalobca mohol domáhať podaním žaloby najneskôr 25.02.2018, pričom tak urobil až 18.02.2019. Keďže primárnu zodpovednosť za vzniknutú škodu má ten, kto za škodu zodpovedá (v prípade poistenia poistený - žalobca) a len tento bol povinný ju nahradiť a až následne si môže uplatniť nárok na poistné plnenie voči poisťovateľovi - žalovanému. Vzhľadom na § 100, § 104 OZ však k uplatneniu nároku musí dôjsť v rámci objektívne plynúcej premlčacej doby. Žalobca mohol uplynutiu premlčacej doby zabrániť, či už dobrovoľným plnením tretej osobe, ktorej vznikla škoda (v prípade, ak mal za to, že nárok je dôvodný) a následne, pred uplynutím premlčacej doby, si uplatniť nárok voči žalovanému súdnou cestou, alebo mohol podať žalobu na súd pred uplynutím premlčacej doby s tým, že v konaní by bolo potrebné vyčkáť na právoplatné skončenie konania, v ktorom tretia osoba - poškodený uplatnil svoj nárok na náhradu škody voči žalobcovi. O tom, že je voči žalobcovi uplatňovaný nárok a v akej (maximálnej) výške, tento vedel už v decembri roku 2019 a nič mu nebránilo postupovať podľa vyššie uvedeného.

3. Žalobca vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalovaného žiadal rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. Nestotožnil sa s argumentáciou žalovaného, že rozsudkom krajského súdu sp.zn. 9Co/23/2019 bola vo vzťahu k nemu žaloba žalobcov X. zamietnutá. Poukázal na to, že v konaní vedenom na okresnom súde pod sp.zn. 4C/46/2017 boli žalobcami pozostalí, ktorí si uplatňovali náhradu nemajetkovej ujmy voči nemu a voči žalovanému (nie plnenie z poistenia), teda išlo o uplatnenie iného nároku a medzi inými osobami, než je nárok, ktorý je uplatnený podanou žalobou. Rovnako aj pokiaľ poukazoval žalovaný na rozsudok Krajského súdu v Žiline sp.zn. 8Co/106/2018, tento sa vzťahoval na uplatnenie iného nároku a osôb uplatňujúcich nárok, keďže žalobcovia si uplatňovali nárok na náhradu nemajetkovej ujmy a v predmetnom konaní si uplatňuje nárok medzi poisteným a poisťovateľom na poistné plnenie. Ďalej poukázal na to, že žalovaný počas celého konania okrem námietky premlčania nárok uplatnený žalobou vôbec nespochybnil ani nespochybnoval. Poukázal na to, že je v rozpore s dobrými mravmi, aby žalovaný, ktorý poskytol plnenie z poistenia, ktoré bolo medzi nimi uzavreté, keďže mu zaplatil 2.490,00 Eur predstavujúcich nároky vzniknuté z trvalých následkov a práve žalovaný nárok neuznával a považoval ho za premlčaný. Samotný žalovaný mu pritom na jeho písomnú žiadosť zo 07.02.2019, ktorou si uplatnil náhradu nemajetkovej ujmy, priznanú pozostalým rozsudkom okresného súdu sp.zn. 4C/46/2017, oznámil, že v tomto čase nebol právoplatný a nie je dôvod pristupovať k plneniu, z čoho je zrejmé, že si bol vedomý povinnosti plniť. Pokiaľ žalovaný poukazoval na to, že mohol si uplatniť nárok už v decembri 2017, jeho tvrdenie nie je na mieste, keďže v tom čase bola žaloba len podaná a nebola zrejماً dôvodnosť nároku, výška náhrady nemajetkovej ujmy, ktorá by súdom bola priznaná, keďže každý z pozostalých si uplatňoval nárok na zaplatenie nemajetkovej ujmy vo výške 30.000,00 Eur, pričom nebolo zrejماً, aká výška škody bude pozostalým priznaná a či vôbec.

4. Žalovaný sa k vyjadreniu žalobcu nevyjadril.

5. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal vec v rozsahu vymedzenom v podanom odvolaní (§ 379, § 380 ods. 1 CSP) a postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vrátane nadväzujúceho výroku o nároku na náhradu trov konania podľa ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil ako vecne správny.

6. Preskúmaním napadnutého rozsudku, prislúchajúceho spisového materiálu a vyhodnotením toho, čo uviedol v rámci odvolacieho konania žalovaný, krajský súd konštatuje, že súd prvej inštancie vo veci samej v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre posúdenie veci a vykonal potrebné dokazovanie a následne dospel k správnym skutkovým a právnym záverom. V tomto smere sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi napadnutého rozhodnutia napĺňajúcimi atribúty ust. § 220 ods. 2 CSP, ktoré v takomto prípade nie je potrebné opakovať (§ 387 ods. 2 CSP), keďže ani odvolateľ vo svojom odvolaní neuviedol žiadne podstatné skutočnosti, s ktorými by sa súd prvej inštancie nevysporiadal a ktoré by boli spôsobilé inak vyhodnotiť zistený skutkový stav a prijaté právne závery.

Z odôvodnenia rozhodnutia pritom vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej.

7. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia a k odvolacím námietkam žalovaného krajský súd dopĺňa, že z ust. § 4 ods. 2, 4 ZoPZP vyplýva oprávnenie (nárok) poisteného (v tomto spore žalobcu), aby za neho poisťovateľ (v tomto spore žalovaný) nahradil uplatnené preukázané nároky na náhradu škody, za ktoré sa považuje aj nemajetková ujma pozostalých po neb. I.. X. v dôsledku dopravnej nehody spôsobenej preukázane žalobcom. Z obsahu žaloby, jej petitu, ako aj celého konania vyplýva, že žalobca sa ako poistený voči žalovanému ako poisťovateľovi domáhal v zmysle uvedeného ustanovenia svojho nároku, aby žalovaný za neho poškodeným zaplatil rozsudkom okresného súdu č.k. 4C/46/2017-148 z 20. 09. 2018 v spojení s rozsudkom krajského súdu č.k. 9Co/23/2019-221 z 26. 09. 2019 priznané nároky na náhradu nemajetkovej ujmy v dôsledku dopravnej nehody spôsobenej žalobcom, čomu zodpovedal aj určitý, t. j. vykonateľný výrok rozsudku súdu prvej inštancie, t. j. domáhal sa jednoznačne ako poistený plnenia z poistenia zodpovednosti za spôsobenú škodu premávkou motorového vozidla a nie nároku na náhradu škody, ktorého sa v sporoch uvádzaných žalovaným domáhali poškodení priamo proti poisťovateľovi, t. j. poisťovni podľa § 15 ZoPZP.

Pri právach na plnenie z poistenia sa pritom začiatok plynutia premlčacej doby viaže na vznik poistnej udalosti (§ 797 ods. 2 OZ), od kedy začína plynúť všeobecná trojročná premlčacia doba podľa § 101 OZ, keďže zákon pri právach z poistenia žiaden osobitný právny režim neustanovuje, z čoho vyplýva, že žaloba žalobcu bola podaná včas pred jej uplynutím 18. 02. 2019, pričom súd prvej inštancie správne priznal podľa § 517 ods. 2 OZ a § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. aj úrok z omeškania, keďže žalovaný sa so splnením svojej povinnosti dostal do omeškania uplynutím lehoty danej mu na jej splnenie.

8. Vychádzajúc z uvedených skutočností, vysporiadajúc sa s podstatnými námietkami žalovaného, či už v prvoinštančnom alebo odvolacom konaní odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil vrátane výroku o nároku na náhradu trov konania a priznané žalobcovi podľa ust. § 255 ods. 2 CSP vzhľadom na jeho čiastočný úspech v prvoinštančnom konaní.

9. O trovách odvolacieho konania rozhodol krajský súd podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP a žalobcovi ako plne úspešnému v odvolacom konaní priznal nárok na ich náhradu v plnom rozsahu.

10. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).